

ISBIH

Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine

**GODIŠNJI
IZVJEŠTAJ**

2023

ISSN 2712-0449

Godišnji izvještaj 2023

ISSN: 2712-0449

URL: <https://isbih.gov.ba>

Izdavač:

Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine (ISBIH)

Sjedište:

Trg Ilidžanske brigade 2B

71123 Istočno Sarajevo

Tel: +387 (0) 57 310 560

Fax: +387 (0) 57 310 575

E-mail. stand@isbih.gov.ba

Glavni urednik:

Aleksandar Todorović

Uređivački odbor:

Borislav Kraljević

Goran Tešanović

Dejana Bogdanović

Miljan Savić

Istočno Sarajevo, jun 2024.

IMPRESUM

Uvodna riječ	04
1. Bosanskohercegovačka standardizacija	06
2. Najznačajnije aktivnosti Instituta u 2023. godini	10
2.1 Pripremanje, donošenje i objavljivanje bosanskohercegovačkih standarda	10
2.2 Bosanskohercegovački tehnički komiteti	
2.2.1 Standardi i standardizacijski dokument, usvojeni metodom prevoda, izvorni standardi i standardizacijski dokument	11
2.2.2 Onlajn terminološki rječnik standardizacije	
2.3 Uredbe i direktive Novog pristupa	30
2.4 Prodaja standarda	
2.4.1 Broj prodatih standarda	33
2.4.2 Najprodavaniji standardi u 2023. godini	
2.5 Aktivnosti Ex-komisije	40
2.6 Aktivnosti Informacione i notifikacione tačke ISBIH-a	43
3. Međunarodna i regionalna saradnja	44
3.1 Učestvovanje u radu međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju	44
3.2 Regionalna saradnja	46
3.3 Učestvovanje u radu ISO-ovih tehničkih tijela	47
3.4 Obavješćavanje evropskih organizacija za standardizaciju o preuzetim evropskim standardima	49
3.5 Generalne skupštine međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju	50
4. Promocija Instituta, standarda i standardizacije	51
4.1 BAS brojke, značajni događaji i sporazumi o saradnji	51
4.2 Izdavanje Glasnika	68
4.3 ISBIH Newsletter	69
4.4 Društvene mreže	70

Uvodna riječ

Poštovani čitaoci,

Zadovoljstvo mi je predstaviti Godišnji izvještaj Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, koji je pripremljen s ciljem informisanja naših saradnika i cjelokupne javnosti u Bosni i Hercegovini o našem radu, ostvarenim rezultatima i pravcima razvoja.

Institut je, zahvaljujući svim članovima kolektiva, uspješno realizovao ciljeve postavljene Godišnjim programom rada i Srednjoročnim planom rada.

Zahvaljujući aktivnom angažmanu članova stručnih tijela Instituta, nastavljen je trend povećanja broja preuzetih BAS standarda. Ukupno je objavljeno 2107 novih BAS standarda, amandmana i drugih standardizacijskih dokumenata. Objavljena su 3 izvorna BAS standarda i 1 izvorni standardizacijski dokument, dok je metodom prevoda usvojeno 39 standarda.

U toku 2023. godine uspješno je nastavljena realizacija projekta „DIH its4Health”, koji se realizuje uz pomoć GIZ-a i EU.

Nastavljena je saradnja s regionalnim, evropskim i međunarodnim tijelima za standardizaciju učešćem u radu na generalnim skupštinama i konferencijama.

Radi unapređenja znanja, predstavnici Instituta su učestvovali na domaćim i inostranim radionicama, seminarima, okruglim stolovima i simpozijumima.

Potpisan je sporazum o saradnji s Mašinskim fakultetom Univerziteta u Istočnom Sarajevu, Republičkim zavodom za standardizaciju i mjeriteljstvo Republike Srpske. Radilo se i na unapređenju saradnje s organizacijama za standardizaciju iz regiona.

Kao i prethodnih godina tako i u ovoj godini trudili smo se da Institut bude bliži i pristupačniji Vama.

Takođe, želim da pozovem sve zainteresovane stručnjake iz različitih oblasti da se aktivno uključe u rad stručnih tijela Instituta za standardizaciju BiH, te da svojim angažovanjem doprinesu unapređenju rada naših tehničkih komiteta.

Takođe, spremni smo za saradnju sa svim zainteresovanim stranama i pozivam Vas da date svoje primjedbe, sugestije i prijedloge radi unapređenja kvaliteta rada i usluga Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine.

Aleksandar Todorović
Direktor

ISBIH

Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine

1 BOSANSKOHERCEGOVAČKA STANDARDIZACIJA

Planiranje i obavljanje zadataka u oblasti standardizacije u BiH provode:

- Savjet za standardizaciju i
- Institut za standardizaciju BiH.

Savjet za standardizaciju Bosne i Hercegovine

je stručno savjetodavno tijelo za standardizaciju. Članovi Savjeta su istaknuti stručnjaci iz različitih oblasti iz oba entiteta. Imenuje ih Savjet ministara BiH na prijedlog direktora Instituta.

Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine

kao samostalna državna upravna organizacija predstavlja državno, nacionalno tijelo za standardizaciju Bosne i Hercegovine odgovorno Savjetu ministara BiH.

MISIJA INSTITUTA

Voditi, održavati i kontinuirano poboljšavati nacionalni sistem standardizacije u BiH, zastupajući interese svih zainteresovanih strana, poštujući zahtjeve i preporuke evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju.

Biti međunarodno, regionalno i nacionalno prepoznatljiva institucija za standardizaciju koja će se svojim stručnim i profesionalnim radom punopravno uključiti u evropski i globalni posao standardizacije.

VIZIJA
INSTITUTA

CILJEVI

U skladu s dokumentom „Strateški okvir za BiH”, koji je usvojio Savjet ministara Bosne i Hercegovine, Institut za standardizaciju BiH realizacijom aktivnosti iz svoje nadležnosti doprinosi realizaciji sljedećih ciljeva:

OPŠTI CILJ

Integrirani rast.

STRATEŠKI CILJ

Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja

SREDNJOROČNI CILJ

Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu s EU zakonodavstvom i dobrom praksom EU, omogućiti efikasniju regulaciju tržišta u svrhu osiguranja slobodnog kretanja robe i usluga i tržišne fer konkurencije.

SPECIFIČNI CILJ

Unaprijediti proces pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i ispuniti kriterijume za punopravno članstvo u evropskim organizacijama za standardizaciju (CEN i CENELEC).

Nakon izvršene eksterne provjere integrisanog sistema upravljanja, Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine je dobio:

sertifikat

kojim se potvrđuje da je sistem upravljanja kvalitetom ISBIH-a u skladu sa standardom

ISO 9001:2015

StandCert

issues

Certificate

No. IS-0138

which confirms that

Information Security Management System
 of organization

Institute for Standardization of Bosnia and Herzegovina

Trg Iliđanske brigade 2B, East Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

is in compliance with standard

ISO/IEC 27001:2013

for the following scope of certification

Preparation, adoption and publication of BAS (Bosnia and Herzegovina) standards and other standardization documents, sales of standards, provision of information services in the field of standardization and technical regulations

Statement of Applicability (SoA) issued on 12.05.2020.

Effective date of granting certification: 16.11.2023.
 Certification expiry date: 15.11.2026, exclusively in case of satisfactory execution of surveillance audits and with obligation to transition to standard SRPS ISO/IEC 27001:2022 by 31.10.2025.
 Edition 01

Director

M. Stanić
Mirjana Stanić, M.Sc.

StandCert, Bulevar vojvode Mihića 39a, Belgrade, Serbia

09-24_4.2.1_0303-18-05

sertifikat

kojim se potvrđuje da je sistem upravljanja sigurnošću informacija ISBIH-a u skladu sa standardom

ISO/IEC 27001:2013

2 NAJZNAČAJNIJE AKTIVNOSTI INSTITUTA U 2023. GODINI

2.1 Pripremanje, donošenje i objavljivanje bosanskohercegovačkih standarda

Važeći BAS standardi, amandmani i drugi standardizacijski dokumenti, zaključno sa 31. 12. 2023.

	Standardi i amandmani	Drugi standardizacijski dokumenti	Ukupno
Izvorni BAS	44	60	104
Međunarodni	10.359	1.727	12.086
Evropski	25.604	2.002	27.606
Nacionalni standardi drugih zemalja	152	0	152
Ukupno	36.159	3.809	39.948

NAPOMENA: U proračun nisu uključene korekcije.

Pregled izrađenih izvornih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata, međunarodnih, evropskih standarda, amandmana i drugih standardizacijskih dokumenata preuzetih u 2023. godini.

	Standardi i amandmani	Drugi standardizacijski dokumenti	Ukupno
Izvorni BAS	3	1	4
Međunarodni	63	118	750
Evropski	1.192	161	1.353
Ukupno	1.827	280	2.107

NAPOMENA 1: U proračun nisu uključene korekcije.

NAPOMENA 2: U toku 2023. godine usvojeno je 39 standarda metodom prevoda, te su izrađena 3 izvorna standarda i 1 izvorni standardizacijski dokument

2.2 Bosanskohercegovački tehnički komiteti

Informaciona tehnologija i telekomunikacije

BAS/TC 1	Informaciona tehnologija
BAS/TC 5	Telekomunikacije
BAS/TC 65	VS3 - Standardizacija iz oblasti telekomunikacija

Mašinstvo

BAS/TC 2	Zavarivanje i srodni postupci
BAS/TC 16	Mašinski elementi
BAS/TC 24	Ispitivanje bez razaranja
BAS/TC 31	Gas i gasna tehnika
BAS/TC 40	Mašine i alati
BAS/TC 41	Oprema pod pritiskom i kontejneri
BAS/TC 47	Uređaji i sistemi za grijanje i hlađenje
BAS/TC 53	Fluidi i sistemi fluida

Transport

BAS/TC 29	Sredstva i uređaji za dizanje i prenošenje tereta
BAS/TC 35	Drumska vozila
BAS/TC 46	Željeznice

Nemetalni materijali

BAS/TC 11

Nafta i naftni derivati

BAS/TC 42

Drvo i proizvodi od drveta

BAS/TC 48

Tekstil, koža, odjeća i obuća

BAS/TC 50

Ambalaža, plastika i guma

Zdravlje, medicina i laboratorijska oprema

BAS/TC 14

Lična zaštitna oprema

BAS/TC 25

Tehnologija zaštite zdravlja

BAS/TC 54

Bezbjednost igračaka i proizvoda za djecu

Hrana i poljoprivreda

BAS/TC 23

Ljekovito i aromatično bilje

BAS/TC 43

Hrana

BAS/TC 45

Poljoprivreda

Rude i metali

BAS/TC 4

Čelik, čelični proizvodi, obojeni metali i legure

BAS/TC 27

Rudarstvo

Građevinarstvo

BAS/TC 9	Cement, gips, kreč i drugi anorganski vezivni materijali
BAS/TC 13	Zaštita od požara
BAS/TC 21	Beton i proizvodi od betona
BAS/TC 22	Cestogradnja
BAS/TC 36	Arhitektonske konstrukcije, tehnologija i organizacija građenja i fizika zgrade
BAS/TC 37	Bezbjednost građevina od požara
BAS/TC 58	Projektovanje građevinskih konstrukcija – Evrokod EN 1990, Evrokodovi 1, 7, 8 i 9
BAS/TC 60	Vrata i prozori
BAS/TC 61	Projektovanje građevinskih konstrukcija – Evrokodovi 2, 4 i 6
BAS/TC 62	Projektovanje građevinskih konstrukcija – Evrokodovi 3 i 5

Hemikalije

BAS/TC 28	Eksplozivi za civilne namjene
BAS/TC 39	Zaštita materijala od korozije
BAS/TC 49	Hemijski inženjering, laboratorijska oprema i kozmetika

Upravljanje poslovanjem i inovacije

BAS/TC 3	Upravljanje kvalitetom i obezbjeđenje kvaliteta
BAS/TC 55	Društvena odgovornost

Elektrotehnika

BAS/TC 6	Oprema za eksplozivne atmosfere
BAS/TC 8	Koordinacija izolacije, visokonaponska ispitivanja i mjerni transformatori
BAS/TC 10	Oprema za mjerenje električne energije i upravljanje opterećenjem
BAS/TC 15	Elektromagnetna kompatibilnost
BAS/TC 18	Energetski transformatori, mjerni releji i zaštitna oprema
BAS/TC 19	Električne instalacije u zgradama
BAS/TC 30	Električni kablovi
BAS/TC 51	Automatika
BAS/TC 52	Upravljačka i sklopna postrojenja
BAS/TC 56	Konvencionalni i alternativni izvori električne energije
BAS/TC 57	Aparati u domaćinstvu i slični električni aparati
BAS/TC 64	VS2 - Elektrotehnička standardizacija

Održivost i životna sredina

BAS/TC 7	Životna sredina
----------	-----------------

Bezbednost, zaštita i rizik

BAS/TC 59	Društvena bezbednost i zaštita
-----------	--------------------------------

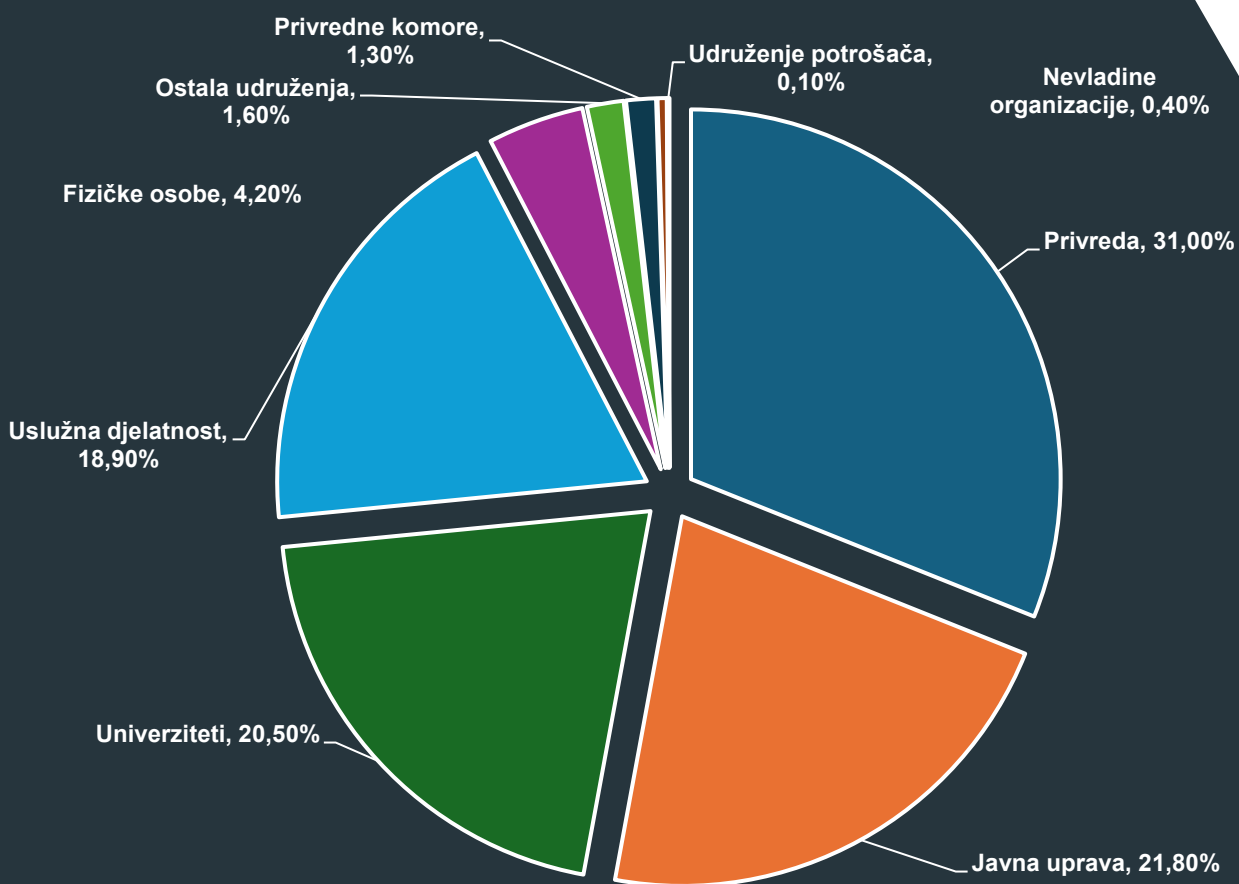

Ostalo

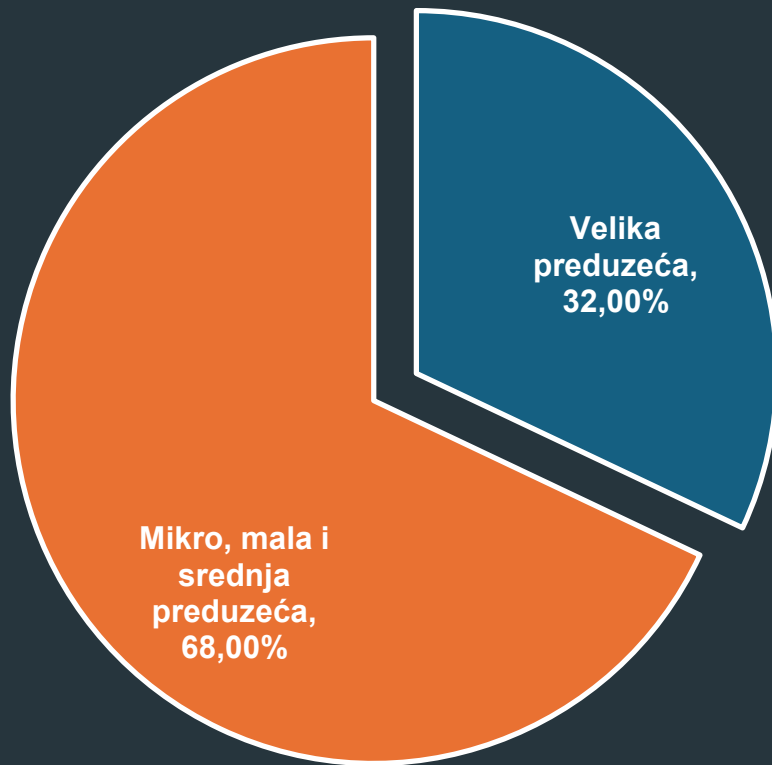
BAS/TC 17	Tehničko crtanje, simboli i jedinice
BAS/TC 38	Mjeriteljstvo i mjerenja
BAS/TC 44	Bibliotečko-informacione nauke
BAS/TC 63	VS1 - Opšta standardizacija
BAS/TC 66	Referentni materijali

Zaključno sa 31. 12. 2023. godine
održana je **81** sjednica
tehničkih komiteta i radnih grupa.

Struktura zainteresovanih strana u radu tehničkih komiteta ISBIH-a zaključno sa 31. 12. 2023. godine.

Struktura mikro, malih i srednjih preduzeća u radu Tehničkih komiteta - interesne grupe "Privreda" i "Uslužna djelatnost" zaključno sa 31. 12. 2023. godine.

U standardizacijski rad su bile uključene **683** osobe koje predstavljaju **327** poslovnih subjekata (organizacija) i **23** pojedinca (fizičke osobe).

Učestvovanje mikro, malih i srednjih preduzeća (MSP) u standardizacijskom radu BAS/TC-ova je kako slijedi:

Mikro i mala preduzeća - **92** subjekta (**125** osoba);

Srednja preduzeća - **58** subjekata (**106** osoba).

U 2023. godini ukupno su mikro, mala i srednja preduzeća bila članovi u 56 BAS/TC-ova.

SMALL BUSINESS

2.2.1 Standardi i standardizacijski dokument, usvojeni metodom prevoda, izvorni standardi i standardizacijski dokumenti

39

usvojenih standarda
metodom prevoda
u 2023. godini

3

izrađena izvorna
standarda
u 2023. godini

1

izrađen izvorni
standardizacijski
dokument
u 2023. godini

Prevedeni BAS standardi

BAS EN 1176-5:2023

jezik
BS, EN

Oprema za igrališta i određivanje površine potrebne za opremu – Dio 5: Dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja za vrteške

Ispitivanje svježeg betona – Dio 1: Uzimanje uzoraka i uobičajena oprema

BAS EN 12350-1:2023

jezik
BS

BAS EN 12350-2:2023

jezik
BS

Ispitivanje svježeg betona – Dio 2: Ispitivanje slijeganjem

Provodni izolatori za transformatore punjene tečnošću, napona do 1 kV i struja od 250 A do 5 kA

BAS EN 50386:2023

jezik
SR, EN

Ispitivanje svježeg betona – Dio 5: Ispitivanje
rasprostiranjem

BAS EN 12350-5:2023

jezik
BS

BAS EN 12350-7:2023

jezik
BS

Ispitivanje svježeg betona – Dio 7: Sadržaj zraka
– Metode pritiska

Sustavi upravljanja usklađenošću – Zahtjevi sa
smjernicama za uporabu

BAS ISO 37301:2023

jezik
HR

BAS EN 14749+A1:2023

jezik
BS, EN

Namještaj – Kućni i kuhinjski elementi za
odlaganje i radne ploče – Sigurnosni zahtjevi i
metode ispitivanja

Upravljanje projektima, programima i portfoliom –
Uputstvo za upravljanje programom

BAS ISO 21503:2023

jezik
BS, EN

Sistemi upravljanja znanjem – Zahtjevi

BAS ISO 30401:2023

jezik
SR, EN

BAS ISO 30422:2023

jezik
HR, EN

Upravljanje ljudskim potencijalima – Učenje i razvoj

Niskonaponski blokovi za sklopna i upravljačka postrojenja – Zaštita od električnog udara – Zaštita od slučajnog direktnog dodira s dijelovima pod naponom

BAS EN 50274:2023

jezik
SR, EN

BAS EN ISO 3834-1:2023

jezik
BS, EN

Zahtjevi kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala – Dio 1: Kriteriji za izbor odgovarajućeg nivoa zahtjeva kvaliteta

Zahtjevi kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala – Dio 5: Dokumenti čiji zahtjevi moraju biti ispunjeni da bi se postigla usaglašenost prema standardima ISO 3834-2, ISO 3834-3 ili ISO 3834-4

BAS EN ISO 3834-5:2023

jezik
BS, EN

Oprema za igrališta i određivanje površine potrebne za opremu – Dio 4: Dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja za opremu sa žicama

BAS EN 1176-4+Cor1:2023

jezik
BS, EN

BAS CLC/TS 50238-3:2023:2023

jezik
BS, EN

Područje primjene na željeznici – Kompatibilnost između šinskih vozila i sistema za detekciju voza – Dio 3: Kompatibilnost s brojačima osovina

Ispitivanje performansi i određivanje snage i energije fotonaponskih (PV) modula – Dio 3: Određivanje energije PV modula

BAS EN IEC 61853-3:2023

jezik
SR, EN

BAS EN IEC 61853-4:2023

jezik
SR, EN

Ispitivanje performansi i određivanje snage i energije fotonaponskih (PV) modula – Dio 4: Standardni referentni klimatski profili

Informacijska sigurnost, kibernetička sigurnost i zaštita privatnosti – Sistemi za upravljanje sigurnošću informacija – Zahtjevi

BAS EN ISO/IEC 27001:2023

jezik
BS, EN

Garancije porijekla vezane za energiju – Garancije porijekla za električnu energiju

BAS EN 16325+A1:2023

jezik
BS ,EN

BAS EN 62231-1:2023

jezik
SR, EN

Kompozitni potporni izolatori za trafostanice nominalnih napona viših od 1 000 V do 245 kV – Dio 1: Dimenzione, mehaničke i električne karakteristike

Spojevi viljuške i jezička za izolatore u izolatorskom lancu – Dimenzije

BAS EN IEC 60471:2023

jezik
SR, EN

BAS IEC 60840:2023

jezik
SR, EN

Energetski kablovi s ekstrudiranom izolacijom i njihov pribor za nazivne napone iznad 30 kV ($U_m = 36$ kV) do 150 kV ($U_m = 170$ kV) – Metode ispitivanja i zahtjevi

Bezbednost i otpornost – Upravljanje vanrednim situacijama – Smjernice za upravljanje incidentima

BAS ISO 22320:2023

jezik
SR, EN

Bezbjednost i otpornost – Sistemi upravljanja
bezbjednošću – Zahtjevi

BAS ISO 28000:2023

jezik
SR, EN

BAS EN 589+A1:2023

jezik
SR, EN

Goriva za motorna vozila – LPG – Zahtjevi i
metode ispitivanja

Ispitivanje bez razaranja – Kvalifikacija i
certifikacija IBR osoblja

BAS EN ISO 9712:2023

jezik
BS, EN

BAS ISO 11596:2023

jezik
BS

Nakit i plemeniti metali – Uzorkovanje plemenitih
metala i legura plemenitih metala

Ispitivanje svježeg betona – Dio 3: Vebe
ispitivanje

BAS EN 12350-3:2023

jezik
HR

Ispitivanje svježeg betona – Dio 4: Stupanj
zbijenosti

BAS EN 12350-4:2023

jezik
HR

BAS EN 12350-6:2023

jezik
HR

Ispitivanje svježeg betona – Dio 6: Gustoća

Upravljanje projektima, programima i portfoliom –
Uputstvo za upravljanje portfoliom

BAS ISO 21504:2023

jezik
BS, EN

BAS ISO 56006:2023

jezik
BS, EN

Upravljanje inovacijama – Alati i metode za
upravljanje strateškom inteligencijom – Smjernice

Ocjenjivanje usaglašenosti – Kodeks dobre prakse

BAS ISO/IEC 17060:2023

jezik
SR, EN

Prozori i vrata – Ispitivanje zrakopropusnosti –
Metoda ispitivanja

BAS EN 1026:2023

jezik
BS, EN

BAS EN 50397-1:2023

jezik
SR, EN

Izolovani provodnici za nadzemne vodove i njihov
pribor za nazivne napone iznad 1 kV do 36 kV –
Dio 1: Izolovani provodnici

Kućni i slični električni aparati – Bezbjednost –
Dio 2-13: Posebni zahtjevi za friteze, tave i slične
aparate

BAS EN 60335-2-13:2023

jezik
SR, EN

BAS EN 60335-2-8:2023

jezik
SR, EN

Aparati za domaćinstvo i slični električni aparati
– Bezbjednost – Dio 2-8: Posebni zahtjevi za
aparate za brijanje, makaze i slične aparate

Visokonaponska sklopna i upravljačka postrojenja
– Dio 108: Visokonaponski rastavljač-prekidači
naizmjenične struje za nazivne napone iznad 52
kV

**BAS EN IEC 62271-
108:2023**

jezik
SR, EN

Izvorni standardi i standardizacijski dokumenti

BAS 1049:2023

jezik
BS, HR, SR

Halal hrana – Zahtjevi i mjere

Beton – Specifikacija, svojstva, proizvodnja i
usklađenost – Smjernice za primjenu standarda
BAS EN 206

BAS 1057:2023

jezik
BS

BAS EN 1997-1/NA:2023

jezik
HR, EN

Eurokod 7: Geotehničko projektiranje – Dio 1:
Opća pravila – Nacionalni dodatak

Tečni naftni gas (LPG) za industriju i domaćinstva
– Zahtjevi i metode ispitivanja

BAS 1056:2023

jezik
BS, HR, SR

2.2.2 Onlajn terminološki rječnik standardizacije

X-ray /'eks rei/ [n
that uses a bea
graph the insid
X-ray showed

U cilju unapređenja procesa standardizacije, ISBIH je svim korisnicima standarda omogućio onlajn pristup terminološkom rječniku standardizacije. U 2023. godini u terminološki rječnik standardizacije uneseno je 426 novih termina s definicijama. Sa 31. 12. 2023. godine terminološki rječnik standardizacije je imao ukupno 10.949 termina s definicijama, na jednom od službenih jezika koji su u upotrebi u BiH i na engleskom jeziku.

2.3 Uredbe i direktive Novog pristupa

Institut kontinuirano prati status i promjene harmonizovanih standarda koji prate uredbe i direktive Novog pristupa, te planira njihovo preuzimanje u sistem bosanskohercegovačke standardizacije kao BAS standarde.

Institut je na svojoj veb-stranici www.isbih.gov.ba svakog kvartala objavljuvao posebne preglede usvojenih harmonizovanih evropskih standarda prema uredbama/direktivama. Ti pregledi su javno dostupni, a možete im pristupiti putem [ovog linka](#).

U Tabeli 1. nalazi se lista uredbi i direktiva novog evropskog zakonodavnog okvira s pripadajućim brojem harmonizovanih evropskih standarda koji su objavljeni do 31. 12. 2023. godine i usvojeni u sistemu bosanskohercegovačke standardizacije.

Tabela 1 - Prikaz broja harmonizovanih evropskih standarda usvojenih za implementaciju novog zakonodavnog okvira

#	Oznaka uredbe/direktive	Naziv uredbe/direktive	Ukupan broj standarda	Usvojeno
1.	Direktiva (EU) 2016/2102	Web sajtovi i mobilne aplikacije organa javnog sektora	1	1
2.	Uredba (EZ) br. 1907/2006	Hemijske tvari	3	3
3.	2014/28/EU	Eksplozivi za civilne potrebe	57	57
4.	2013/29/EU	Pirotehnička sredstva	24	24
5.	Uredba (EZ) br. 765/2008	Novi zakonodavni okvir i EMAS	37	37
6.	Uredba (EU) br. 305/2011	Građevinski proizvodi	506	501
7.	Uredba (EZ) br. 1223/2009	Kozmetički proizvodi	1	1
8.	2001/95/EC	Opća sigurnost proizvoda	74	74
9.	Uredba (EU) 2016/425	Lična zaštitna oprema	233	230
10.	2009/48/EC	Sigurnost igračkaka	12	12
11.	Uredba (EZ) br. 641/2009	Cirkulacijske pumpe	3	3
12.	Uredba (EU) br. 2019/2022 i Uredba (EU) br. 2019/2017	Mašine za pranje suđa	3	2
13.	Uredbe (EU) br. 65/2014 i Uredba (EU) br. 66/2014	Kućanske pećnice i nape	12	12
14.	Uredba (EU) br. 2019/1781	Elektromotori	2	2
15.	Uredba (EU) br. 206/2012	Uređaji za klimatizaciju i ventilatori	6	6
16.	Uredba (EU) 2019/1782	Izvori napajanja	2	2
17.	Uredba (EU) br. 2019/2019 i Uredba (EU) br. 2019/2016	Rashladni uređaji	1	1
18.	Uredba (EZ) br. 1275/2008 i Uredba (EZ) br. 801/2013	Potrošnja el. energije električnih i elektroničkih kućanskih aparata i kancelarijske opreme pri stanju čekanja i isključivanja	6	6
19.	Uredba (EU) br. 548/2014	Transformatori	4	4
20.	Uredba (EU) br. 932/2012 i Uredba (EU) br. 392/2012	Sušilice za veš	2	2

#	Oznaka uredbe/direktive	Naziv uredbe/direktive	Ukupan broj standarda	Usvojeno
21.	Uredba (EU) br. 666/2013	Usisivači	8	8
22.	Uredba (EU) br. 2019/2023 i Uredba (EU) br. 2019/2014	Mašine za pranje i sušenje veša	4	4
23.	2014/30/EU	Elektromagnetna kompatibilnost	206	206
24.	2014/34/EU	Oprema i zaštitni sistemi u potencijalno eksplozivnim atmosferama (ATEX)	108	107
25.	2014/35/EU	Niskonaponska oprema	1044	1038
26.	2014/53/EU	Radio oprema	177	176
27.	2011/65/EU	Ograničenje upotrebe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (RoHS)	1	1
28.	Uredba (EU) br. 2017/746	In vitro dijagnostička medicinska sredstva	62	62
29.	Uredba (EU) br. 2017/745	Medicinska sredstva	314	313
30.	90/385/EEC	Aktivna ugradiva medicinska sredstva	48	48
31.	2014/32/EU	Mjerni instrumenti	9	9
32.	2014/31/EU	Neautomatske vage	1	1
33.	Uredba (EU) br. 2016/424	Žičare	12	12
34.	Uredba (EU) br. 2016/426	Uređaji na gasovita goriva	120	119
35.	2009/128/EC	Održiva primjena pesticida	4	4
36.	2014/33/EU	Liftovi i sigurnosne komponente za liftove	20	14
37.	2006/42/EC	Mašine	995	984
38.	2014/68/EC	Oprema pod pritiskom	226	225
39.	2016/797/EU	Interoperabilnost željezničkog sistema	133	117
40.	2013/53/EU	Plovni objekti za rekreaciju	64	61
41.	2014/29/EU	Jednostavne posude pod pritiskom	6	6
42.	97/67/EC	Poštanske usluge	9	7
43.	94/62/EC	Ambalaža i ambalažni otpad	6	6
44.	Direktiva (EU) 2019/904	Plastični proizvodi za jednokratnu upotrebu	1	0

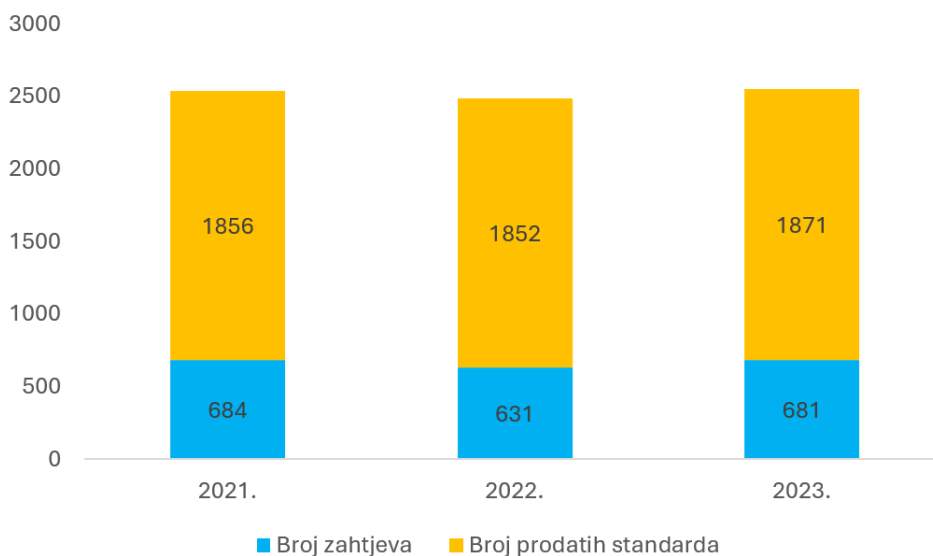
NAPOMENA: Jedan evropski standard (EN) može biti harmonizovan po jednoj ili više direktiva/uredbi.

Zaključno sa 31. 12. 2023. godine u sistem bosanskohercegovačke standardizacije preuzeto je **96,83% hEN-ova.**

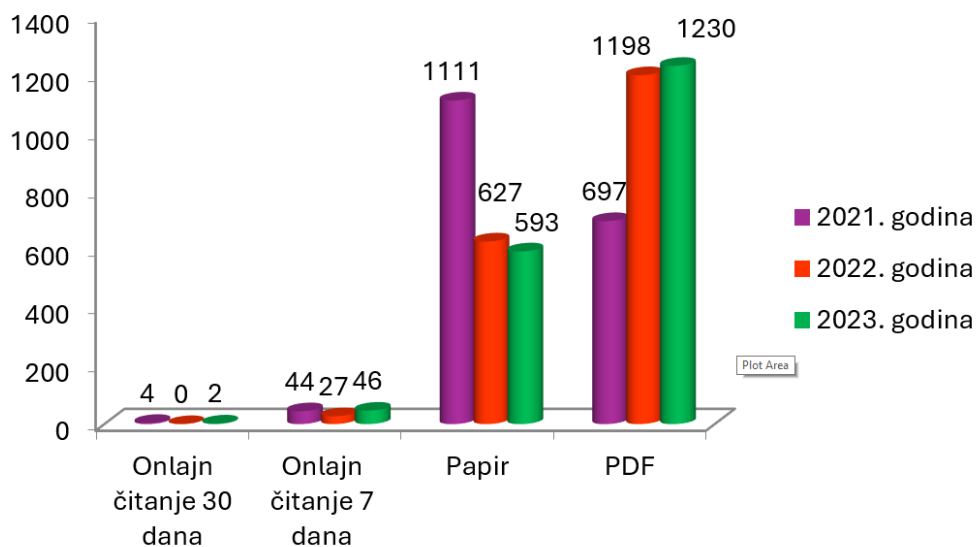
2.4 Prodaja standarda

2.4.1 Broj prodatih standarda

U 2023. godini Institut za standardizaciju BiH je prodao 1703 standarda i standardizacijska dokumenta. Od toga 473 standarda i standardizacijska dokumenta u papirnoj formi, odnosno 1230 standarda i standardizacijskih dokumenata u PDF-u. Onlajn čitanje BAS standarda za period od 7 dana plaćeno je za 43 BAS standarda i standardizacijska dokumenta. Onlajn čitanje BAS standarda za period od 30 dana plaćeno je za 2 BAS standarda.

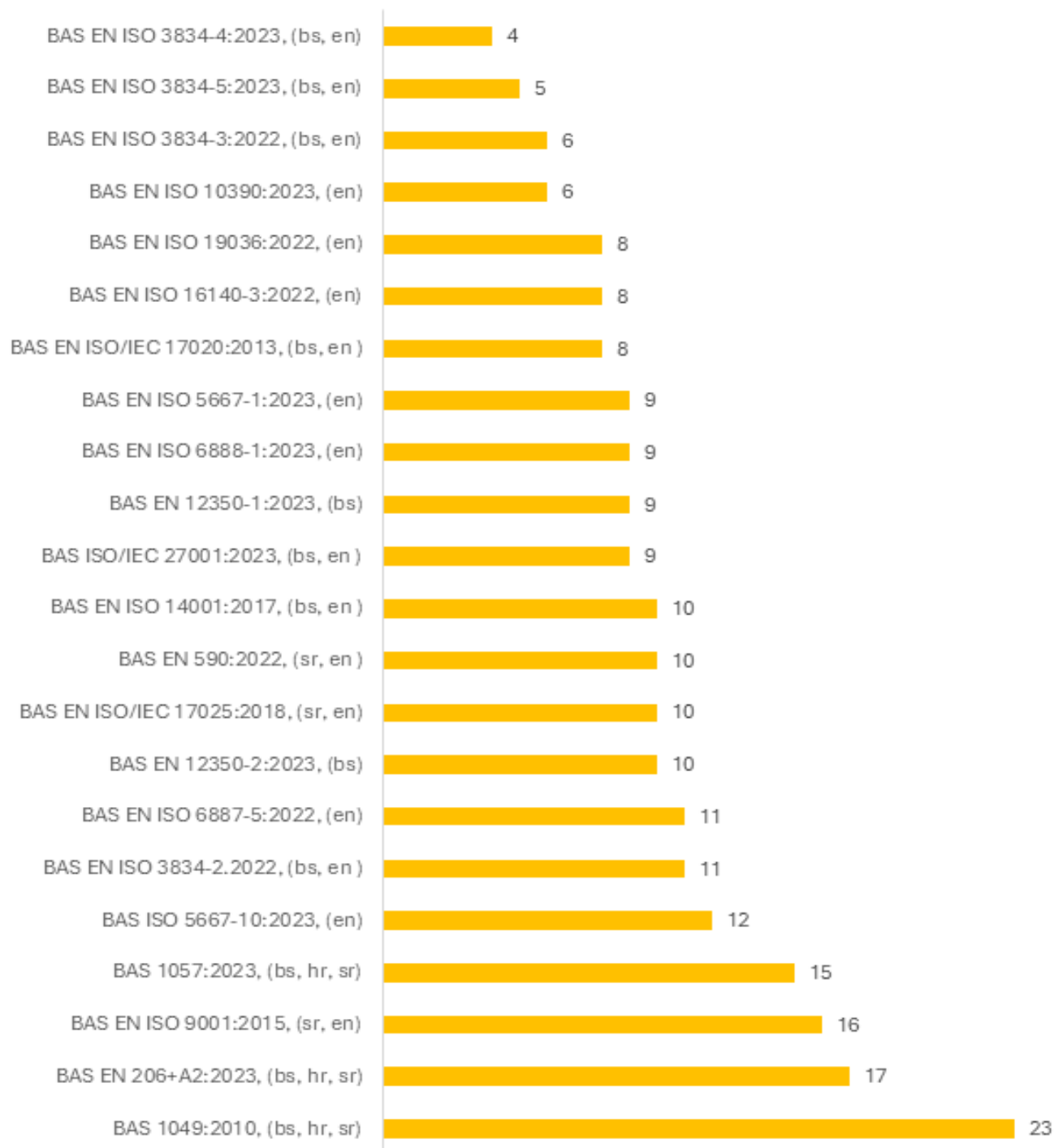

Grafikon 1. Broj zahtjeva i broj prodatih standarda od 2021. godine do 2023. godine

Grafikon 2. Broj prodatih standarda u papirnoj formi i PDF-u od 2020. godine do 2023. godine i broj BAS standarda pročitanih onlajn u periodu od 7 i 30 dana

2.4.2 Najprodavaniji standardi u 2023. godini

Grafikon 3. Najprodavaniji BAS standardi u 2023. godini i jezik na kojem su objavljeni

Prikaz sažetaka najprodavanijih BAS standarda u 2023. godini.

BAS 1049:2010

Halal hrana - Zahtjevi i mjere

Ovim standardom utvrđuju se zahtjevi i mjere za sve procese i proizvode/usluge koji se moraju uskladiti s islamskim pravilima kako bi se ispunili uslovi za dobivanje sertifikata za halal kvalitet. Svi zahtjevi ovog standarda su generički i namijenjeni su da budu primjenljivi na sve organizacije u prehrambenom lancu bez obzira na veličinu i složenost. Uslovi za utvrđivanje usklađenosti s islamskim pravilima za pojedine proizvode/usluge definišu se posebnim vodičima koji se referiraju na ovaj standard.

BAS EN ISO 9001:2015

Sistem upravljanja kvalitetom - Zahtjevi

Ovaj međunarodni standard specificira zahtjeve za sistem upravljanja kvalitetom kada organizacija: a) treba da pokaže svoju sposobnost da konzistentno isporučuje proizvode i usluge koje zadovoljavaju zahtjeve kupca i primjenjive zakonske i regulatorne zahtjeve, i b) ima za cilj da poveća zadovoljstvo kupca efektivnom primjenom sistema, uključujući procese za poboljšavanje sistema i za obezbjeđenje usaglašenosti sa zahtjevima kupca i primjenljivih zakonskih i regulatornih zahtjeva. Svi zahtjevi u ovom međunarodnom standardu su generički i predviđeni su da budu primjenljivi za bilo koju organizaciju, bez obzira na njenu vrstu ili veličinu, ili proizvode i usluge koje obezbjeđuje.

BAS 1057:2023

Beton - Specifikacija, svojstva, proizvodnja i usklađenost - Smjernice za primjenu standarda BAS EN 206

Ovaj bosanskohercegovački standard sadrži pravila i smjernice koje se upotrebljavaju pri primjeni standarda BAS EN 206+A2, Beton – Specifikacija, svojstva, proizvodnja i usklađenost.

BAS EN 206+A2:2023

Beton - Specifikacija, osobine, proizvodnja i usklađenost

(1) Ovaj evropski standard se primjenjuje na beton za konstrukcije građene na licu mjesta, prefabrikovane konstrukcije i konstruktivne prefabrikovane proizvode za zgrade i inženjerske konstrukcije. (2) Beton po ovom evropskom standardu može biti: normalne težine, teški i laki; proizveden na gradilištu, transportni beton ili proizveden u fabrici za prefabrikovane betonske proizvode; zbijeni ili samozbijajući da ne bi zadržao znatnu količinu zarobljenog vazduha osim uvučenog vazduha. (3) Ovaj standard određuje zahtjeve za: sastojke betona; svojstva svježeg i očvrstlog betona i njihove potvrde; ograničenja za sastav betona; specifikaciju betona; dostavljanje svježeg betona; procedure kontrole proizvodnje; kriterijum usklađenosti i vrednovanje usklađenosti. (4) Drugi evropski standardi za određene proizvode, npr. prefabrikovane proizvode ili za procese unutar područja primjene ovog standarda, mogu zahtijevati ili dopuštati odstupanja. (5) Dodatni ili drugačiji zahtjevi mogu se dati za određene primjene u drugim evropskim standardima, na primjer: beton koji će se koristiti u cestama i drugim saobraćajnim površinama (npr. betonski kolovozi u skladu s EN 13877-1); posebne tehnologije (npr. mlazni beton u skladu s EN 14487). (6) Dopunski zahtjevi ili drugačije ispitne procedure mogu se specificirati za određene tipove betona i primjene, na primjer: beton za masivne konstrukcije (npr. brane); beton suve mješavine; beton sa D_{max} od 4 mm ili manje (malter); samozbijajući betoni (SCC) koji sadrže lagane ili teške agregate ili vlakna; beton s otvorenom strukturom (npr. propusni beton za drenažu). (7) Ovaj standard se ne primjenjuje na: gasbeton; pjenobeton; beton s gustoćom manjom od 800 kg/m³; vatrostalni beton. (8) Ovaj standard ne pokriva zdravstvene i bezbjednosne zahtjeve za zaštitu radnika tokom proizvodnje i dostavljanja betona.

BAS EN ISO 5667-1:2023

Kvalitet vode - Uzorkovanje - Dio 1: Uputstvo za izradu programa uzorkovanja i tehnika uzorkovanja

Ovim dokumentom uspostavljaju se opšti principi i obezbjeđuje uputstvo za projektovanje programa uzimanja uzoraka i za tehnike uzimanja uzoraka za sve aspekte uzimanja uzoraka vode (uključujući otpadne vode, mulj, efluente, suspendovane čvrste materije i sedimente).

Ovaj dokument ne sadrži detaljna uputstva za specifične situacije uzimanja uzoraka koje su sadržane u drugim dijelovima ISO 5667 i u ISO 19458.

BAS EN ISO 3834-2:2022

Zahtjevi kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala - Dio 2: Sveobuhvatni zahtjevi kvaliteta

Ovaj dokument definiše elementarne zahtjeve kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala u oba slučaja, u radionicama i na gradilištima gdje se vrši montaža.

BAS EN ISO 3834-3:2022

Zahtjevi kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala - Dio 3: Standardni zahtjevi kvaliteta

Ovaj dokument definiše standardne zahtjeve kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala u oba slučaja, u radionicama i na gradilištima gdje se vrši montaža.

BAS EN ISO 3834-4:2022

Zahtjevi kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala - Dio 4: Elementarni zahtjevi kvaliteta

Ovaj dokument definiše elementarne zahtjeve kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala u oba slučaja, u radionicama i na gradilištima gdje se vrši montaža.

BAS EN ISO 3834-5:2023

Zahtjevi kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala – Dio 5: Dokumenti čiji zahtjevi moraju biti ispunjeni da bi se postigla usaglašenost prema standardima ISO 3834-2, ISO 3834-3 ili ISO 3834-4

Ovaj dokument definiše međunarodne standarde, uključujući klauzule i potklauzule, kojima se može tražiti usaglašenost sa zahtjevima kvaliteta ISO 3834-2, ISO 3834-3 ili ISO 3834-4. NAPOMENA Za lemljenje pogledajte ISO 22688.

BAS ISO 5667-10:2023

Kvalitet vode - Uzorkovanje - Dio 10: Smjernice za uzorkovanje otpadnih voda

Ovaj dokument sadrži detalje o uzimanju uzoraka otpadne vode iz domaćinstva i iz industrije, tj. izradu programa i tehnike sakupljanja uzoraka. On obuhvata otpadnu vodu u svim njenim oblicima, tj. industrijsku i radioaktivnu otpadnu vodu, vodu za hlađenje, sirovu i obrađenu otpadnu vodu iz domaćinstva.

Obuhvaćene su različite tehnike uzimanja uzoraka koje se koriste i pravila koja treba da se primijene tako da se obezbijedi da uzorci budu reprezentativni. Uzimanje uzoraka za incidentna izlivanja nije obuhvaćeno ovim dokumentom, iako metode koje su ovdje opisane u određenim slučajevima mogu i na to da se primijene.

BAS EN ISO 6887-5:2022

Mikrobiologija lanca hrane - Priprema ispitnih uzoraka, početnih suspenzija i decimalnih razrjeđenja za mikrobiološka ispitivanja – Dio 5: Specifična pravila za pripremu mlijeka i proizvoda od mlijeka

Ovim dokumentom utvrđuju se pravila za pripremu uzoraka mlijeka i proizvoda od mlijeka i njihovih suspenzija za mikrobiološko ispitivanje onda kada je za uzorke neophodna drugačija priprema nego što je to predviđeno opštim metodama utvrđenim u ISO 6887-1. Ovim dokumentom isključuje se priprema uzoraka za metode određivanja broja i otkrivanja onda kada su detalji pripreme utvrđeni u relevantnim međunarodnim standardima. Ovaj dokument treba koristiti uz ISO 6887-1. Ovaj dokument se primjenjuje na: a) mlijeko i tečne proizvode od mlijeka, b) dehidrirane proizvode od mlijeka, c) sir i proizvode od sira, d) kazein i kazeinate, e) maslac, f) mliječni sladoled, g) mliječni puding, deserte i slatku pavlaku, h) fermentisano mlijeko, jogurt, probiotičke mliječne proizvode i kiselu pavlaku, i) dehidriranu hranu za odojčad na bazi mlijeka, sa ili bez probiotika.

BAS EN 12350-1:2023

Ispitivanje svježeg betona - Dio 1: Uzimanje uzoraka i uobičajena oprema

Ovaj dokument navodi dva postupka za uzorkovanje svježeg betona, zbirno uzorkovanje i pojedinačno uzorkovanje. NAPOMENA 1 Zahtjev za ponovno miješanje uzorka prije ispitivanja svježeg betona ili prije pravljenja ispitnih uzoraka uključen je u relevantne standarde. Kada se miješanje i uzorkovanje betona vrši u laboratoriji, mogu se zahtijevati različiti postupci. NAPOMENA 2 U ovom slučaju se primjenjuje odredba 6, tačka g). Dodatno, ovaj standard navodi uobičajenu opremu, spomenutu u dva ili više standarda serije EN 12350 i EN 12390-2.

BAS EN 12350-2:2023

Ispitivanje svježeg betona - Dio 2: Ispitivanje slijeganjem

Ovaj dokument daje metodu za određivanje konzistencije svježeg betona ispitivanjem slijeganjem. Ispitivanje slijeganjem je osjetljivo na promjene konzistencije betona koje odgovaraju slijeganjima između 10 mm i 210 mm. Izvan ovih ekstrema, mjerenje slijeganja može biti neprikladno i treba razmotriti druge metode određivanja konzistencije. Ako se slijeganje nastavlja mijenjati tokom perioda od 1 min nakon povlačenja konusa, ispitivanje slijeganjem nije prikladno kao mjera konzistencije. Ispitivanje nije prikladno onda kada je deklarirana vrijednost D najvećeg zrna u agregatu, koja se stvarno koristi u betonu (D_{max}), veća od 40 mm.

BAS EN ISO/IEC 17025:2018

Opšti zahtjevi za kompetentnost ispitnih i kalibracionih laboratorija

U ovom dokumentu specifikovani su opšti zahtjevi za kompetentnost, nepristrasnost i konzistentan rad laboratorija. Ovaj dokument je primjenljiv na sve organizacije koje obavljaju laboratorijske aktivnosti, bez obzira na brojnost osoblja. Korisnici usluga laboratorije, regulatorna tijela, organizacije i šeme u kojima se koristi međusobno ocjenjivanje jednakih, akreditaciona tijela i drugi, koriste ovaj dokument za potvrđivanje ili priznavanje kompetentnosti laboratorija.

BAS EN 590:2022

Goriva za motorna vozila - Dizel - Zahtjevi i metode ispitivanja

Ovaj dokument specifikuje zahtjeve i metode ispitivanja dizel-goriva za motorna vozila koja se isporučuju na tržište. Primjenjuje se za dizel-gorivo koje se koristi u vozilima s dizel-motorom, projektovanim za rad s dizel-gorivom za motorna vozila, koja sadrže do 7% (V/V) metil-estara masnih kiselina (FAME). NAPOMENA Za potrebe ovog standarda termini "% (m/m)" i "% (V/V)" predstavljaju masene i zapreminske udjele, respektivno.

BAS EN ISO 14001:2017

Sistemi okolinskog menadžmenta - Zahtjevi s uputstvom za korištenje

ISO 14001 specifikuje zahtjeve za sistem okolinskog menadžmenta, koje organizacija može da koristi da bi unaprijedila svoje okolinske performanse. Ovaj međunarodni standard namijenjen je za korištenje od strane organizacije koja teži upravljanju svojim odgovornostima za okolinu na sistematičan način, koji doprinosi stubu održivosti okoline. Ovaj standard pomaže organizaciji da ostvari predviđene ishode sistema upravljanja okolinom, koji obezbjeđuje vrijednost za okolinu, samu organizaciju i zainteresovane strane. Konzistentno s okolinskom politikom organizacije, namjeravani ishodi sistema upravljanja okolinom obuhvataju: unapređivanje okolinskih performansi; ispunjavanje obaveza za usklađenost; ostvarivanje okolinskih ciljeva. Ovaj standard primjenljiv je na bilo koju organizaciju, bez obzira na veličinu, vrstu i prirodu, i primjenjuje se na okolinske aspekte njenih aktivnosti, proizvoda i usluga za koje organizacija utvrdi da njima može ili da upravlja ili da na njih utiče razmatranjem perspektive životnog ciklusa. Ovim međunarodnim standardom se ne iskazuju specifični kriterijumi za okolinske performanse. Ovaj standard se može koristiti u cijelosti ili djelimično za sistematsko poboljšavanje upravljanja okolinom. Međutim, tvrdnje o usklađenosti s ovim međunarodnim standardom nisu prihvatljive, sve dok svi njegovi zahtjevi nisu uključeni u sistem okolinskog menadžmenta organizacije i ispunjeni, bez izuzetka.

BAS EN ISO 10390:2023

Tlo, tretirani biootpad i mulj - Određivanje pH vrijednosti

Ovim dokumentom utvrđuje se instrumentalna metoda za rutinsko određivanje pH u opsegu pH 2 do pH 12 korišćenjem staklene elektrode u 1:5 (zapreminski udio) suspenzije zemljišta, mulja i tretiranog biootpada u bilo kojoj vodi (pH u H₂O), u 1 mol/l rastvoru kalijum-hlorida (pH u KCl) ili u 0,01 mol/l rastvoru kalcijum-hlorida (pH u CaCl₂). Ovaj dokument je primjenljiv na sve tipove uzoraka zemljišta i tretiranog biootpada sušenih na vazduhu. NAPOMENA Na primjer, prethodna obrada uzoraka u skladu sa ISO 11464 ili EN 16179 ili EN 15002.

BAS ISO/IEC 27001:2023

Informaciona tehnologija - Bezbjednosne tehnike - Sistemi za upravljanje bezbjednošću informacija - Zahtjevi

Ovaj dokument specifikuje zahtjeve za uspostavu, primjenu, održavanje i stalno poboljšavanje sistema za upravljanje bezbjednošću informacija u kontekstu organizacije. Ovaj dokument takođe obuhvata zahtjeve za procjenu i tretman rizika vezane za bezbjednost informacija u skladu s potrebama organizacije. Zahtjevi postavljeni u ovom dokumentu su opšti i namijenjeni su za primjenu u svim organizacijama, bez obzira na njihov tip, veličinu ili oblik. Isključenje bilo kojeg zahtjeva specifikovanog u tačkama 4 do 10 nije prihvatljivo ako organizacija izjavljuje da je usklađena s ovim dokumentom.

BAS EN ISO/IEC 17020:2013

Ocjenjivanje usklađenosti - Zahtjevi za rad raznih tipova tijela za obavljanje inspekcije

Ovaj međunarodni standard sadrži zahtjeve u pogledu kompetentnosti tijela koja obavljaju inspekciju i u pogledu nepristrasnosti i dosljednosti njihovih inspeksijskih aktivnosti. Kako je definisano u ovom međunarodnom standardu, on se primjenjuje za inspeksijska tijela tipa A, B ili C i u svim fazama inspekcije. NAPOMENA Faze inspekcije uključuju: fazu dizajna, ispitivanja tipa, inicijalnu inspekciju, „in-service“ inspekciju ili inspekciju kao nadzornu aktivnost.

BAS EN ISO 6888-1:2023

Mikrobiologija lanca hrane - Horizontalna metoda za brojanje koagulaza - pozitivnih stafilocoka (Staphylococcus aureus i druge vrste) - Dio 1: Metoda korištenja Baird- Parker agar medija

Ovim dokumentom utvrđuje se horizontalna metoda za određivanje broja koagulaza - pozitivnih stafilocoka brojanjem kolonija dobivenih na čvrstoj podlozi (Baird-Parker podlozi) nakon aerobne inkubacije na 34 °C do 38 °C i potvrđivanja reakcijom koagulaze. Ovaj dokument se primjenjuje na: proizvode namijenjene za ishranu ljudi; proizvode namijenjene ishrani životinja; uzorke iz životne sredine u zoni proizvodnje i rukovanja hranom i hranom za životinje i uzorke iz faze primarne proizvodnje. Ova horizontalna metoda prvobitno je razvijena za ispitivanje svih uzoraka koji pripadaju lancu hrane. Zbog velike raznolikosti proizvoda u lancu hrane, moguće je da ova metoda nije u potpunosti odgovarajuća za sve proizvode. Međutim, očekuje se da će potrebne modifikacije biti svedene na minimum tako da ne bude značajnih odstupanja od ove horizontalne metode. Na osnovu informacija dostupnih u vrijeme objavljivanja ovog dokumenta, ne smatra se da je ova metoda (u potpunosti) pogodna za ispitivanje fermentisanih proizvoda ili drugih proizvoda koji sadrže tehnološku floru na bazi Staphylococcus spp (npr. S. xylosum) (kao što su sirevi proizvedeni od sirovog mlijeka i određeni proizvodi od sirovog mesa), a koji će vjerovatno biti kontaminirani: stafilocokama koje formiraju atipične kolonije na agaru po Baird-Parkeru; pozadinskom florom koja može da zakloni tražene kolonije. I pored toga, ovaj dokument i ISO 6888-2 imaju isti status.

BAS EN ISO 3834-3:2022

Zahtjevi kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala - Dio 3: Standardni zahtjevi kvaliteta

Ovaj dokument definiše standardne zahtjeve kvaliteta pri zavarivanju topljenjem metalnih materijala u oba slučaja, u radionicama i na gradilištima gdje se vrši montaža.

BAS EN ISO 16140-3:2022

Mikrobiologija lanca hrane – Validacija metode – Dio 3: Protokol za verifikaciju referentnih metoda i validiranih alternativnih metoda u jednoj laboratoriji

Ovaj dokument se bavi verifikacijom metoda za otkrivanje i/ili određivanje broja mikroorganizama, s posebnim naglaskom na implementaciju referentne/alternativne metode u laboratoriji korisnika i verifikaciju referentne/alternativne metode koja koristi stavke obuhvaćene područjem primjene metode i rutinski testiranih stavki, ali ne stavki testiranih u originalnoj studiji validacije.

BAS EN ISO 19036:2022

Mikrobiologija lanca hrane – Procjena mjerne nesigurnosti za kvantitativna određivanja

Ovim dokumentom utvrđuju se zahtjevi i daju smjernice za procjenu i izražavanje mjerne nesigurnosti (MU) u vezi s kvantitativnim rezultatima u mikrobiologiji lanca hrane. On se primjenjuje za kvantitativnu analizu: proizvoda namijenjenih za ishranu ljudi i životinja; uzoraka iz životne sredine u zoni proizvodnje i rukovanja hranom; uzoraka u fazi primarne proizvodnje. Kvantitativna analiza se obično vrši određivanjem broja mikroorganizama primjenom tehnike brojanja kolonija. Ovaj dokument se, takođe, obično primjenjuje na druge kvantitativne analize, uključujući: tehnike najvjerovatnijeg broja (MPN); instrumentalne metode, kao što su impedimetrija, adenzin trifosfat (ATP) i protočna citometrija; molekularne metode, kao što su metode koje se zasnivaju na kvantitativnoj lančanoj reakciji polimeraze (qPCR). Nesigurnost procijenjena korišćenjem ovog dokumenta ne obuhvata sistematske efekte (bias).

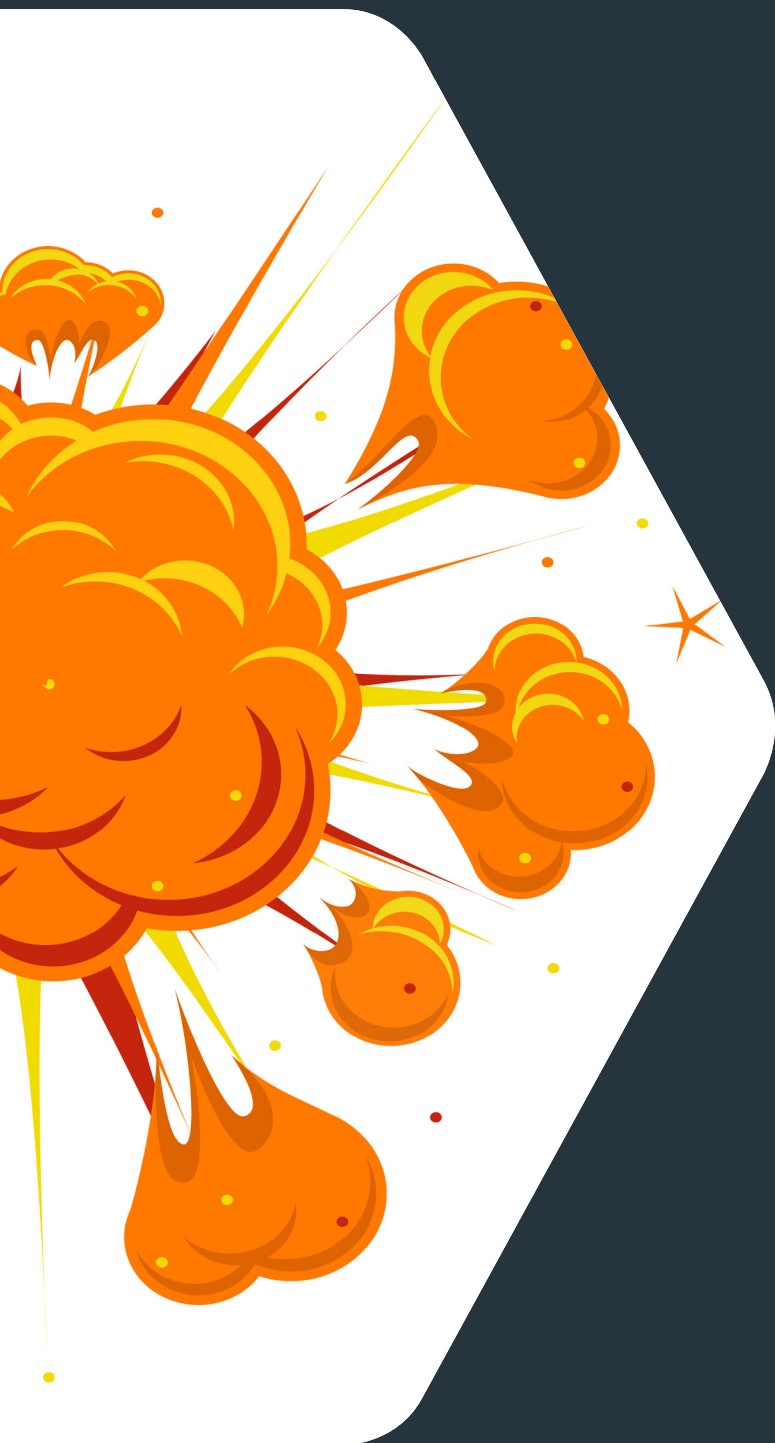
2.5 | Aktivnosti Ex-komisije

U toku 2023. godine Ex-komisiji su od strane proizvođača i korisnika Ex-uređaja te firmi koje planiraju obavljati poslove iz domena protiveksplozijske zaštite podnesena ukupno **82** zahtjeva - **70** zahtjeva je realizovano, **9** zahtjeva je u toku realizacije, dok **3** zahtjeva nisu realizovana.

Obrađeno je **114** sertifikata i **42** stručna mišljenja.

Komisija je obavila sljedeće poslove:

Na bazi pregleda dokumentacije te proizvodnje i kontrole protiveksplozijski zaštićenih uređaja obrađena su 54 tipska sertifikata.

Ex-komisija je izdala pojedinačne sertifikate za uređaje koji zadovoljavaju propisane uslove za rad u prostorima ugroženim eksplozivnim smjesama, a na bazi rezultata ispitivanja, pregleda uređaja kod korisnika i svoje stručne ocjene. Na bazi tih pregleda izdato je 60 pojedinačnih sertifikata.

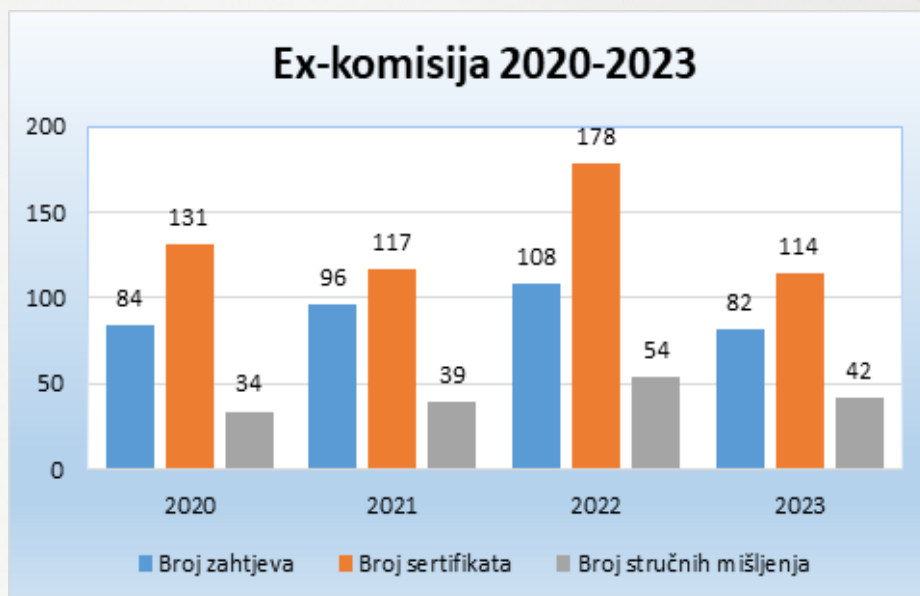
Ex-komisija je izdala ukupno 42 stručna mišljenja koja se odnose na ocjenu osposobljenosti za izradu elaborata o zonama opasnosti, neelektrične uređaje koji se koriste u eksplozivnim sredinama kao i za djelatnosti iz domena protiveksplozijske zaštite.

Pratila je tehničko zakonodavstvo u Ex-oblasti i tumačila određene članove važećih propisa koji ne prate današnji trend i kontinuirano odgovaranje na upite zainteresovanih strana iz Ex-oblasti.

Pratila je razvoj međunarodnih i evropskih standarda u Ex-oblasti, preko BAS/TC 6, Oprema za eksplozivne atmosfere.

Redovno je održavala sjednice (sastanci, onlajn) u skladu s potrebama, na kojima su analizirani izvještaji s audita u cilju dodjeljivanja, izdavanja sertifikata i stručnih mišljenja.

Radila je na pripremi dokumentacije za sertifikaciono tijelo za sertifikaciju proizvoda prema zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17065.

Grafikon 4. Pregled rada Ex-komisije u periodu od četiri godine

2.6 Aktivnosti Informacione i notifikacione tačke ISBIH-a

Sastavni dio Instituta za standardizaciju BiH je i Informaciona i notifikaciona tačka (ISBIH ENP) čiji je zadatak notifikacija standarda i pružanje informacija o standardima i tehničkim propisima koji su na snazi u BiH.

Trenutno, Info centar ISBIH-a ima **13** kontakt-tačaka u BiH (državne institucije, entitetske institucije, institucije Brčko distrikta i privredne komore) s mogućnošću proširenja kontakt-tačaka.

U 2023. godini Informaciona i notifikaciona tačka ISBIH-a je odgovorila na **66** upita, izvršila notifikaciju **3** izvorna standarda i **1** izvornog standardizacijskog dokumenta i izdala 44 potvrde o identičnosti standarda s BAS standardima.

3

MEĐUNARODNA I REGIONALNA SARADNJA

3.1

Učestvovanje u radu međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju

Institut za standardizaciju BiH je uključen u rad organizacija za standardizaciju na međunarodnom i evropskom nivou.

PUNOPRAVNO ČLANSTVO

Međunarodna organizacija za standardizaciju – ISO
(www.iso.org) od 1997. godine

Evropski institut za standardizaciju u oblasti
telekomunikacija – ETSI
(www.etsi.org) od 1997. godine

PRIDRUŽENO ČLANSTVO

Međunarodna komisija za elektrotehniku - IEC
(www.iec.ch) od 1997. godine

Evropskom komitetu za standardizaciju u
oblasti elektrotehnike – CENELEC
(www.cenelec.eu) od 1999. godine

Evropskom komitetu za standardizaciju – CEN
(www.cen.eu) od 2008. godine

3.2 Regionalna saradnja

Institut za standardizaciju BiH je ostvario saradnju s nacionalnim tijelima za standardizaciju zemalja potpisnica Sporazuma o slobodnoj trgovini na Balkanu (CEFTA)

Institut za standardizaciju
Srbije – ISS

Hrvatski zavod za norme – HZN

Institut za standardizaciju
Crne Gore – ISME

Institut za standardizaciju
Sjeverne Makedonije – ISRSM

Institut za standardizaciju
Bugarske – BDS

Asocijacija za standardizaciju
Rumunije – ASRO

Institut za standardizaciju
Moldavije – ISM

Generalni direktorat za
standardizaciju Albanije – DPS

3.3 Učestvovanje u radu ISO-ovih tehničkih tijela

ISBIH kao punopravni član ISO-a u 2023. godini je izvršavao obaveze koje proizilaze iz punopravnog članstva.

Odgovarajući tehnički komiteti ISBIH-a imaju status aktivnog člana (P-member) u sljedećim tehničkim tijelima: ISO/CASCO¹, Committee on conformity assessment; ISO/TC 34/SC 12², Sensory analysis; ISO/TC 176³, Quality management and quality assurance; ISO/TC 193/SC 1⁴, Analysis of natural gas; i ISO/TC 334⁵, Reference materials.

Jedan član Tehničkog komiteta BAS/TC 43, Hrana, učestvovao je na virtuelnom sastanku tehničkog potkomiteta ISO/TC 34/SC 12, koji je održan 30. marta 2023. godine.

1 Punopravni član od 2019. godine
2 Punopravni član od 2015. godine
3 Punopravni član od 2021. godine
4 Punopravni član od 2019. godine
5 Punopravni član od 2021. godine

Zaposlenik ISBIH-a učestvovao je na 37. plenarnom sastanku komiteta ISO/CASCO, koji je održan 26. aprila 2023. godine u Ženevi, Švajcarska.

Član Tehničkog komiteta BAS/TC 31, Gas i gasna tehnika, učestvovao je na sastanku radne grupe ISO/TC 193/SC 1/WG 25 i plenarnom sastanku tehničkog potkomiteta ISO/TC 193/SC 1 koji su održani 20. juna odnosno 22. juna 2023. godine u Delftu, Holandija, te na 4 virtuelna sastanka radne grupe ISO/TC 193/SC 1/WG 25, koji su održani 19. januara, 28. marta, 30. maja i 26. septembra 2023. godine.

Član Tehničkog komiteta BAS/TC 38, Mjeriteljstvo i mjerenja, učestvovao je na virtuelnom sastanku tehničkog komiteta ISO/TC 334 koji je održan 9. juna 2023. godine, na 2 virtuelna sastanka radne grupe ISO/TC 334/WG 8, koji su održani 23. marta i 30. oktobra 2023. godine, te na 2 virtuelna sastanka radne grupe ISO/TC 334/WG 16, koji su održani 19. septembra i 21. septembra 2023. godine.

Shodno naprijed navedenom, odgovarajući tehnički komiteti ISBIH-a u 2023. godine glasali su ukupno na 67 nacrtu međunarodnih standarda u različitim fazama izrade i drugih radnih dokumenata. Završnih glasanja bilo je ukupno 42 i to na: 4 nacrtu komiteta (ISO/CD), 2 nacrtu tehničkog izvještaja (ISO/DTR), 2 nacrtu tehničke specifikacije (ISO/DTS), 12 nacrtu međunarodnih standarda (ISO/DIS) i 9 konačnih nacrtu međunarodnih standarda (ISO/FDIS), te 13 glasanja o međunarodnim standardima koji se periodično preispituju (SR).

3.4 Obavještanje evropskih organizacija za standardizaciju o preuzetim evropskim standardima

ISBIH je obavezan obavještavati evropske organizacije za standardizaciju CEN, CENELEC i ETSI o svim preuzetim evropskim standardima i drugim standardizacijskim dokumentima. To je jedan od zahtjeva koje svako nacionalno tijelo za standardizaciju treba redovno izvršavati u procesu ispunjavanja zahtjeva za punopravno članstvo u evropskim organizacijama za standardizaciju CEN i CENELEC. Ista obaveza za ISBIH proističe iz već punopravnog članstva u ETSI-ju.

Podaci za CEN i CENELEC učitavaju se u sistem CEN-CENELEC iPROJEX, modul National implementation. U 2023. godini učitani su podaci za 1342 dokumenta.

Podaci za ETSI učitavaju se u sistem ETSI portala, modul Transpose via File. U 2023. godini učitani su podaci za 36 dokumenata.

Sa 31. 12. 2023. godine ISBIH je u sistem bosanskohercegovačke standardizacije implementirao 93,01% evropskih standarda (EN/HD) koje su objavili CEN i CENELEC, te 99% evropskih standarda (EN) koje je objavio ETSI.

3.5 | Generalne skupštine međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju

82. Generalna skupština ETSI-ja održana je 28. 11. i 29. 11. 2023. godine u Sophia Antipolis u Francuskoj. Usvojena je promjena statuta i poslovnika ETSI-ja. Donesen je finansijski plan. Jedna od tema je bila i obnavljanje Sporazuma o saradnji i Memoranduma o razumijevanju koji su već sklopljeni s nacionalnim organizacijama za standardizaciju. Na čelo predsjednika odbora ETSI-ja izabran je gospodin Markus Muck, kao i njegovi zamjenici. Razgovaralo se i o drugim važnim temama.

15. zajednička sjednica CEN/AG-a i CENELEC/AG-a održana je u Beogradu, u Srbiji, 21. 6. 2023. godine. Na zajedničkoj sjednici je vođena panel diskusija o strateškim prioritetima i ključnim dostignućima CEN-a i CENELEC-a. Razgovaralo se o reviziji internih pravila, 30-toj godišnjici jedinstvenog evropskog tržišta i raznim drugim temama.

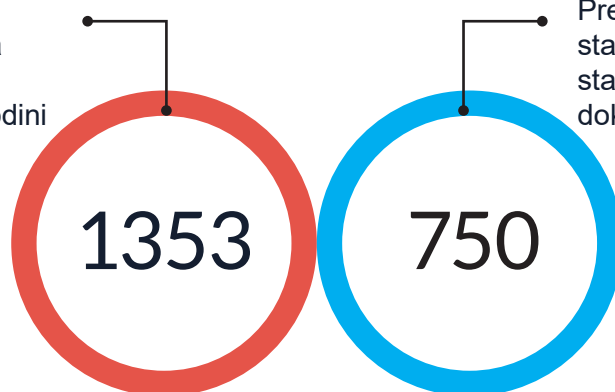
Generalni sastanak IEC-a održan je od 19. 10. do 2. 11. 2023. godine. Bilo je predviđeno da se održi u Kairu u Egiptu, ali su sastanci održani, u potpunosti, u virtuelnom obliku zbog izbijanja sukoba u regionu. Osim Generalne skupštine, održan je sastanak predsjedavajuće savjetodavne grupe pri Upravnom odboru za standardizaciju, predsjedavajuće savjetodavne grupe pri Odboru za ocjenjivanje usklađenosti, konferencija za štampu, radionice za mlade profesionalce, sastanak Odbora za tržišnu strategiju, sastanak Upravnog odbora za standardizaciju, sastanak Odbora za ocjenjivanje usklađenosti, IEC forum, sastanak Odbora IEC-a, forum predsjednika nacionalnih komiteta, sastanak o inovacijama i načinu ostvarenja novih prihoda, konferencija Upravnog odbora za tržišnu strategiju, forum afilijanata, IEC Akademija i izgradnja kapaciteta, okrugli sto za afilijante, digitalna sesija – Smart myth -busting.

ISO-ov 46. godišnji sastanak održan je od 18. 9. do 22. 9. 2023. godine u Brizbejnu, u Australiji. Događaju je prisustvovalo oko 7500 učesnika, bilo na mjestu događanja sesija ili prisustvovanjem virtuelnim sesijama. U toku tih pet dana održane su brojne sesije o sljedećim temama: vještačkoj inteligenciji, sajber bezbjednosti, klimatskim akcijama, hidrogenu, zagađenju plastikom, metaverzumu, otpadu od hrane, borbi protiv korupcije.

4 PROMOCIJA INSTITUTA, STANDARDA I STANDARDIZACIJE

4.1 BAS brojke, značajni događaji i sporazumi o saradnji

Preuzetih evropskih standarda, amandmana i standardizacijskih dokumenata u 2023. godini

Preuzetih međunarodnih standarda, amandmana i standardizacijskih dokumenata u 2023. godini

- Objavljeno je drugo izdanje izvornog bosanskohercegovačkog standarda [BAS 1057:2023](#), Beton – Specifikacija, svojstva, proizvodnja i usklađenost – Smjernice za primjenu standarda BAS EN 206.
Ovaj se standard primjenjuje zajedno sa standardom BAS EN 206+A2:2022, Beton – Specifikacija, svojstva, proizvodnja i usklađenost.
- Objavljeno je treće izdanje izvornog bosanskohercegovačkog standarda [BAS 1049:2023](#), Halal hrana – Zahtjevi i mjere
Ovim standardom utvrđuju se zahtjevi i mjere za sve procese i proizvode/usluge koji se moraju uskladiti s islamskim pravilima kako bi se ispunili uslovi za dobijanje sertifikata za halal kvalitet.
- Objavljeno je drugo izdanje izvornog standarda [BAS 1056:2023](#), Tečni naftni gas (LPG) za industriju i domaćinstva – Zahtjevi i metode ispitivanja.
Ovaj izvorni standard utvrđuje zahtjeve i metode ispitivanja tečnog naftnog gasa (LPG-a) koji se primjenjuje u industriji i domaćinstvu.
Ovaj standard se odnosi na tečni naftni gas (LPG) koji se sastoji od propana, butana, propena, butena, pentana/pentena i njihovih mješavina.
- Objavljen je izvorni standardizacijski dokument, nacionalni dodatak, [BAS EN 1997-1/NA:2023](#), Eurokod 7: Geotehničko projektiranje – Dio 1: Opća pravila – Nacionalni dodatak.

Predstavljanje Instituta za standardizaciju BiH u okviru projekta DIH its4Health (Digitalni inovacijski HUB)

U okviru partnerskog projekta DIH its4Health u kojem učestvuju Univerzitet Sarajevska škola za nauku i tehnologiju (SSST), Naučnoistraživački institut Verlab za biomedicinski inženjering, medicinske uređaje i vještačku inteligenciju, Institut za mjeriteljstvo BiH i Institut za standardizaciju BiH, Verlab institut za biomedicinski inženjering, medicinske uređaje i vještačku inteligenciju organizovao je **krajem decembra 2023. godine** u Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu događaj na kojem je učestvovala i Tatjana Vidović, predstavnik Instituta za standardizaciju BiH s prezentacijom o primjeni zahtjeva standarda pod nazivom „Standard za medicinske laboratorije BAS EN ISO 15189:2023”.

Potpisan Aneks 1 Sporazuma o saradnji u oblasti standardizacije

Dana 11. 12. 2023. godine gospođa Nataša Žugić, vršilac dužnosti direktora Republičkog zavoda za standardizaciju i mjeriteljstvo Republike Srpske, bila je u kratkoj radnoj posjeti Institutu za standardizaciju Bosne i Hercegovine.

Tom prilikom je potpisan Aneks 1 Sporazuma o saradnji u oblasti standardizacije iz 2011. godine.

Obilježen Dan Instituta za standardizaciju BiH

Povodom Dana Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine (ISBIH), koji se obilježava 28. decembra 2023. godine, direktor Instituta Aleksandar Todorović je organizovao prijem za predsjednike BAS tehničkih komiteta, penzionisane predsjednike i članove BAS/TC-a, kao i za druge uvažene goste, dana 7. decembra 2023. godine.

Unapređenje regionalne saradnje

INSTITUTE FOR
STANDARDIZATION
OF SERBIA

Najviše rukovodstvo ISBiH-a direktor Aleksandar Todorović i zamjenik direktora Borislav Kraljević bili su u radnoj posjeti Institutu za standardizaciju Srbije (ISS) početkom decembra 2023. godine.

Razgovor je vođen s najvišim rukovodstvom ISS-a gospođom Tatjanom Bojanić, direktoricom ISS-a, gospođom Violetom Nešković-Popović, rukovodiocem Sektora za međunarodnu saradnju, informisanje i izdavačku djelatnost, i gospodinom Radišom Kneževićem, rukovodiocem Sektora za opšte oblasti standardizacije.

Potpisan Sporazum o saradnji Instituta za standardizaciju BiH i Mašinskog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu

Direktor Instituta za standardizaciju BiH Aleksandar Todorović i dekan Mašinskog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu Milija Kraišnik, dana 26. 10. 2023. godine, potpisali su Sporazum o saradnji u oblasti standardizacije koji je značajan za obje institucije.

Održano 16. savjetovanje BH K CIGRE

Od 22. do 25. oktobra 2023. godine u Neumu je održano 16. savjetovanje Bosanskohercegovačkog komiteta Međunarodnog vijeća za velike električne sisteme – BH K CIGRE, uz učešće predstavnika privrednih i naučnih organizacija iz regiona.

Učesnici 16. savjetovanja BH K CIGRE u ime Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine bili su Ivona Pikić-Hart, stručni saradnik za elektrotehničku standardizaciju i Miljan Vasković, stručni saradnik za elektrotehničku standardizaciju.

Održana Generalna skupština CEN-a i CENELEC-a

Godišnji sastanak Evropskog komiteta za standardizaciju (CEN) i Evropskog komiteta za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC) održan je 21. i 22. juna 2023. godine u Beogradu, Srbija. Domaćin je bio Institut za standardizaciju Srbije (ISS). Prvog dana održana je 15. zajednička skupština CEN-a i CENELEC-a. Razmotreni su strategijski prioriteti i ključna postignuća, te održana panel diskusija o tridesetogodišnjici jedinstvenog evropskog tržišta.

Drugog dana održane su 59. generalna skupština CEN-a i 65. generalna skupština CENELEC-a na kojima su usvojeni: izvještaji za 2022. godinu, koje je izložila gđa Elena Santiago Cid, generalna direktorica CEN-a i CENELEC-a, finansijski izvještaji obje organizacije za 2022. godinu, te osnovni principi i okvir za nacрте budžeta CEN-a i CENELEC-a za 2024. godinu. Izabran je novi predsjednik CENELEC-a, gospodin Riccardo Lama, predsjednik CEI-a (italijanski tehnički komitet).

Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine predstavljali su Tihomir Anđelić, šef Odjeljenja za opštu standardizaciju i Miljan Vasković, stručni saradnik za elektrotehničku standardizaciju.

Održana ISO-ova regionalna radionica za izradu Gender akcionog plana (GAP)

Od 7. do 9. juna 2023. godine u Taškentu, Uzbekistan, održana je ISO-ova regionalna radionica o razvoju rodni akcionih planova (GAP) koju je organizovala Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) u saradnji s Ciljevima održivog razvoja UN. Domaćin ove regionalne radionice bila je Tehnička regulatorna agencija pri Ministarstvu investicija, industrije i trgovine Uzbekistana (MIIT. UZ).

Radionici je prisustvovalo 40 učesnika iz 30 zemalja, kao što su Azerbejdžan, Gruzija, Kanada, SAD, Kazahstan, Kirgistan, Moldavija, Etiopija, Južna Afrika, Makedonija, Crna Gora, Srbija. Cilj radionice bio je izrada rodnog akcionog plana GAP.

Regionalni sastanak predstavnika infrastrukture kvaliteta

Pomoćnik direktora za ocjenu usaglašenosti Goran Tešanović učestvovao je u regionalnom sastanku predstavnika institucija Infrastrukture kvaliteta (QI) država članica Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (CEFTA) koji je održan u Albaniji od 6. do 7. juna 2023. godine u okviru projekta „EU4Business: Podsticanje zajedničkog regionalnog tržišta kroz infrastrukturu kvaliteta i e-trgovinu”. Program su kofinansirali Evropska unija (EU) i Savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj Njemačke (BMZ), a implementirao GIZ, Otvoreni regionalni fond za vanjsku trgovinu (ORF FT)

Održan vebinar za članove tehničkih komiteta ISBIH-a

Institut za standardizaciju BiH održao je 29. maja 2023. godine vebinar za članove tehničkih komiteta (BAS/TC) na temu „Učestvovanje u međunarodnom standardizacijskom radu”.

Tihomir Anđelić, šef Odjeljenja za opštu standardizaciju, upoznao je prisutne s ulogom i značajem učestvovanja tehničkih komiteta ISBIH-a u međunarodnom standardizacijskom radu, ulogama u komitetima/potkomitetima/radnim grupama, načinom rada na sastancima, diseminaciji dokumenata, te dosadašnjim rezultatima BAS/TC-ova u međunarodnom standardizacijskom radu

36. savjetovanje CIGRE - Srbija

Na Zlatiboru je od 22. do 26. maja 2023. održano 36. savjetovanje Srpskog nacionalnog komiteta Međunarodnog vijeća za velike električne mreže (CIGRE). Ove godine su predstavljeni naučni i stručni radnici, organizacije iz oblasti nauke, elektroprivrede i elektroindustrije, kroz pisane stručno-naučne radove i sveobuhvatnu stručnu raspravu, dali doprinos rješavanju aktuelnih problema vezanih za rad i razvoj elektroenergetskog sistema.

U ime Instituta za standardizaciju BiH savjetovanju su prisustvovalе Ivona Pikić-Hart, stručna saradnica i Željka Popić, viša stručna saradnica.

Međunarodni kongres halal kvaliteta – Sarajevo 2023.

U Sarajevu je 18. i 19. maja 2023. održan kongres halal kvaliteta u hotelu Hills na Ilidži. Kongresu su prisustvovali vodeći svjetski stručnjaci iz oblasti halal industrije, biznisa i akademske zajednice iz Turske, Engleske, Švajcarske, SAD, Tajlanda, Njemačke, Hrvatske, Indije, Indonezije, Sjeverne Makedonije, Poljske, Crne Gore i Bosne i Hercegovine. U ime Instituta za standardizaciju BiH kongresu su prisustvovala Biljana Baljaj, tehnički sekretar BAS/TC 43 i Željka Popić, viša stručna saradnica za ocjenu usaglašenosti.

Međunarodni industrijski sajam – Sarajevo 2023.

Prvom Međunarodnom industrijskom sajmu – Sajmu građevinarstva, mašinstva i metalske industrije, koji je održan od 18. 5. do 20. 5. 2023. godine u Sarajevu, prisustvovala su Dejana Bogdanović i Merima Ribica u ime Instituta za standardizaciju BiH.

Dana 18. 5. 2023. Dejana Bogdanović je održala promotivnu i informativnu prezentaciju pod naslovom „ISBIH & Eurokodovi”.

Održana 50. jubilarna sjednica Tehničkog komiteta BAS/TC 11, Nafta i naftni derivati

U Institutu za standardizaciju Bosne i Hercegovine 11. maja 2023. godine održana je 50. jubilarna sjednica Tehničkog komiteta BAS/TC 11, Nafta i naftni derivati. Tehnički komitet radi na pripremanju, donošenju i objavljivanju BAS standarda iz oblasti nafte i naftnih derivata, petrohemije, prirodnog gasa, metoda mjerenja, uzorkovanja i ispitivanja nafte i naftnih derivata, mineralnih ulja, biogoriva, maziva i industrijskih ulja.

Sjednicom je predsjedavala predsjednica Tanja Stamenković, predstavница Rafinerije nafte Brod a.d., koja je pozdravila sve prisutne i izrazila zahvalnost na dosadašnjem radu i doprinosu razvoju bosanskohercegovačke standardizacije. Tehnički sekretar mr Miljan Savić je prezentovao dosadašnji rad Tehničkog komiteta BAS/TC 11.

Međunarodni sajam gospodarstva Mostar 2024.

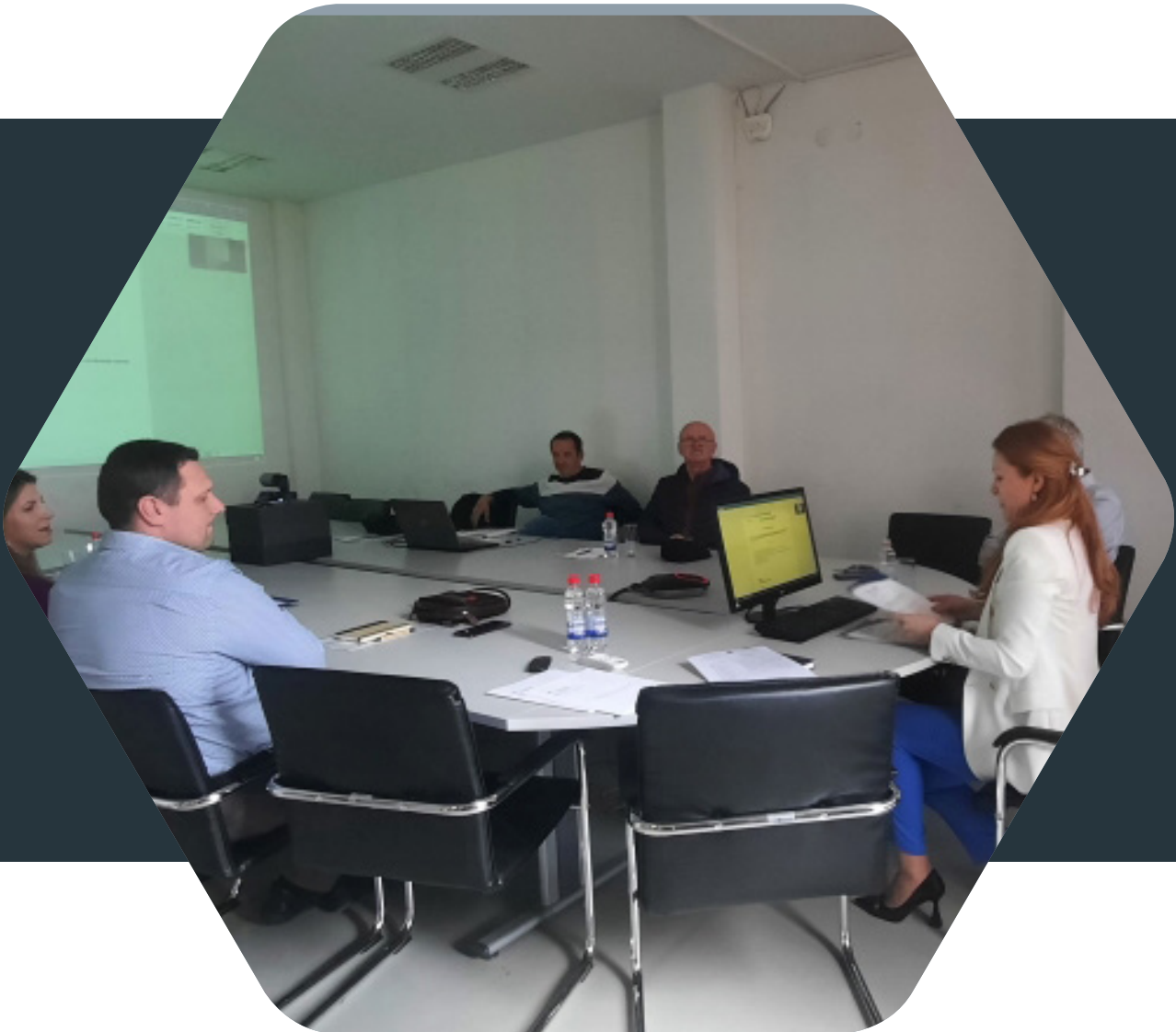

Međunarodni sajam privrede održan je od 2. 5. do 6. 5. 2023. godine u Mostaru. Predstavilo se oko 800 izlagača iz 30 zemalja. Zemlja partner je bila država Izrael, koja je imala izuzetno zapažen izložbeni prostor.

U ime Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine prisustvovala su Dejana Bogdanović i Merima Ribica.

Rukovodstvo Vanjskotrgovinske komore BiH omogućilo je učešće ISBIH-u na štandu Vanjskotrgovinske komore BiH, na čemu im i ovom prilikom zahvaljujemo.

Održana 50. jubilarna sjednica Tehničkog komiteta BAS/TC 10

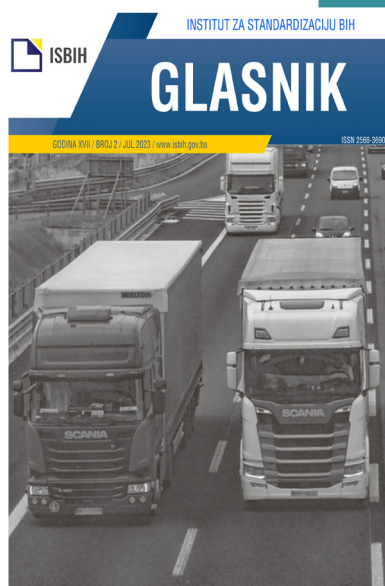
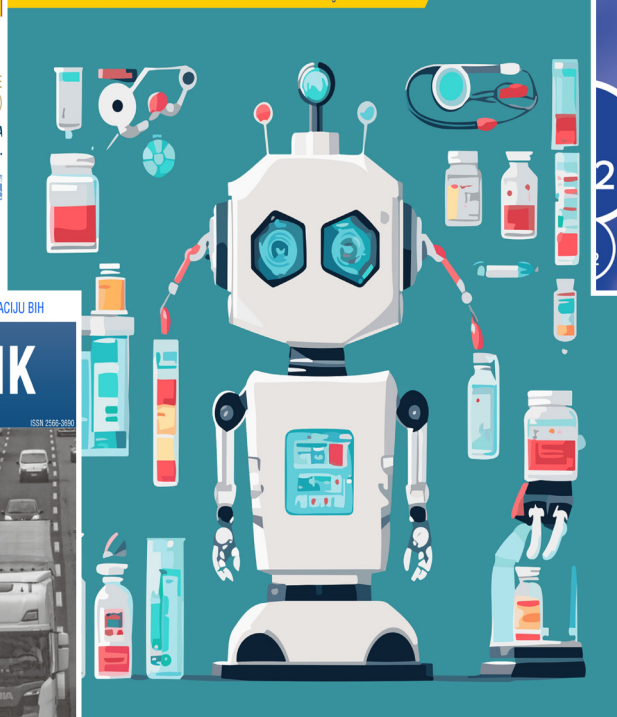
Dana 27. 4. 2023. godine održana je 50. jubilarna sjednica Tehničkog komiteta BAS/TC 10, Oprema za mjerenje električne energije i upravljanje opterećenjem. Sjednicom je predsjedavao predsjednik gospodin Marko Ikić. Prije radnog dijela, prisutnima se obratio Borislav Kraljević, zamjenik direktora Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine, koji se zahvalio članovima na doprinosu koji daju u ovoj oblasti, te je u ime Instituta za standardizaciju BiH uručio zahvalnice za rad na standardizaciji svim članovima Tehničkog komiteta. Tehnički sekretar Željka Popić je kratkom prezentacijom podsjetila prisutne ko su bili predsjednici i članovi BAS/TC 10.

4.2 Izdavanje Glasnika

Glasnik Instituta se objavljuje četiri puta godišnje u elektronskom obliku.

Glasnik Instituta se sastoji iz dva dijela:

- Osnovni dio Glasnika s naučno-stručnim člancima i vijestima;
- Službene objave u kojim se oglašavaju novi bosanskohercegovački standardi i drugi standardizacijski dokumenti kao i zamijenjeni i povučeni BAS standardi i drugi standardizacijski dokumenti

4.3 ISBIH Newsletter

U prošloj godini su pripremljena i publikovana 4 izdanja „ISBIHNewsletter”.

4.4 Društvene mreže

Putem društvenih mreža javnost je obaviještena o najznačajnijim aktivnostima u oblasti standardizacije na društvenom, evropskom i međunarodnom nivou.

Institut je aktivan na sljedećim društvenim mrežama:

YouTube

Facebook

LinkedIn

